MIELIPIDE

Luonnonvoimia emme voi kahlita, mutta voimme varautua tulevaisuuteen. **LENITA TOIVAKKA VIERASKOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Viljelijöiden oikeusturvaa on parannettava

Viljelijät kokevat yhä useammin oikeusturvansa olemattomaksi monimutkaisen, moniportaisen ja hyvin byrokraattisen maataloushallinnon edessä. Hallinnosta on tullut monille painajainen, joka jäytää viljelijän mieltä ja vaikuttaa varsinaisen työn, maatalouden harjoittamiseen.

Maataloushallintoa on kehitetty vaiheittain niin, että lähes aina on vanhan hallinnoinnin päälle rakennettu uutta. Näin on muodostunut nykyinen säännösten ja käytänteiden viidakko, jossa viljelijä on jäänyt kasan alimmaiseksi.

Tämä monimutkainen ja vaikeaselkoinen ylihallinnointi ei varmaakaan ole ollut kenenkään tarkoituksena, mutta maataloushallinnon kokonaisuus on ajansaatossa muodostunut täysin mahdottomaksi eikä se täytä enää viljelijälle edes perustuslain mukaista suojaa.

Esimerkkejä tästä olemattomasta oikeusturvasta on valitettavan paljon. Yleisin oikeuskäsitysten vastainen tilanne syntyy siitä että viljelijät jotka ovat tukihakemuksissaan käyttäneet viranomaisten hyväksymiä peltolohkojen pinta-alatietoja, ovat silti joutuneet pinta-aloistaan sanktioiden kohteeksi.

Tällaisia tilanteita on syntynyt kun viranomaisvalvonta on päätynyt peltolohkon uudelleen mitatessaan tulokseen, joka on poikennut aikaisemmassa viranomaisvalvonnassa saadusta tuloksesta. Eli vaikka kyseessä on kahden viranomaisen toisistaan poikkeavat mittaukset, vastuun tästäkin joutuu kantamaan viljelijä!

Myös eläinten korvamerkkien putoaminen tukitarkastusta koskevan ajankohdan ilmoittamisen jälkeen on aiheuttanut maatiloilla kohtuuttomia tilanteita.

Esimerkkejä tästä olemattomasta oikeusturvasta on valitettavan paljon. Yleisin oikeuskäsitysten vastainen tilanne syntyy siitä että viljelijät jotka ovat tukihakemuksissaan käyttäneet viranomaisten hyväksymiä peltolohkojen pinta-alatietoja, ovat silti joutuneet pinta-aloistaan sanktioiden kohteeksi.

Tällaisia tilanteita on syntynyt kun viranomaisvalvonta on päätynyt peltolohkon uudelleen mitatessaan tulokseen, joka on poikennut aikaisemmassa viranomaisvalvonnassa saadusta tuloksesta. Eli vaikka kyseessä on kahden viranomaisen toisistaan poikkeavat mittaukset, vastuun tästäkin joutuu kantamaan viljelijä!

Myös eläinten korvamerkkien putoaminen tukitarkastusta koskevan ajankohdan ilmoittamisen jälkeen on aiheuttanut maatiloilla kohtuuttomia tilanteita.

Viljelijän on kannattanut lopettaa eläin, koska merkin puuttumisesta aiheutuvat sanktiot olisivat muutoin leikanneet myös muita tukia joihin tila on oikeutettu. Useimmiten tällaisissa tilanteissa sanktiot muodostuisivat erittäin ankariksi.

Vaikuttaa siltä, että korvamerkin käyttötarkoitus on muuttunut eläimen tunnistamisen ja lihatuotteiden jäljittämisen helpottamisesta hallinnoinnin täydentämiseksi. Kukaan ei koe oikeaksi tilannetta jossa puuttuva merkki voi olla kymmeniä kertoja arvokkaampi kuin tunnistettavissa oleva eläin jolta se pudonnut.

Tässä on vain kaksi esimerkkiä täysin kohtuuttomista tilanteista ja räikeistä oikeusturvan puutteista.

Maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikkö Jarmo Vaittinen totesi hiljattain, että ”viljelijöille on taattava viranomaistoiminnan takuu”. Viisasta puhetta.

Nyt ministeriössä pitää selvittää pikaisesti miten oikeusturvaa kohennetaan ja miten viljelijöiden perustuslainsuoja taataan suhteessa viranomaisratkaisuihin. Tätä vaati myös maa- ja metsätalousvaliokunta joulukuun lopussa.

On myös perusteltua pohtia, onko näin moniportainen maataloushallinto tarpeellinen, vai voitaisiinko joitain hallinnonportaita yhdistää tai poistaa. EU, ministeriöt, Maaseutuvirasto, elykeskukset ja kunnat ovat kaikki hallinnoimassa viljelijöitä.

Kun jokainen näistä tahoista tekee hiukankin toisistaan poikkeavia tulkintoja samasta asiasta, ei viljelijälle jää mitään mahdollisuuksia pitää omasta oikeusturvastaan kiinni.

Ämän ongelman ratkaisuksi tarvitaan ”viranomaistakuuta” jolla varmistetaan oikea ja kohtuullinen maataloushallinnon taso, ja kaikissa tapauksissa se ettei ristiriitaisista viranomaispäätöksistä tai viranomaisen määrittelemän pinta-alan käytöstä rangaista viljelijää.

Maataloushallintoa on syytä uudistaa johtotähtenä vanha viisaus, ”mikä ei ole oikeus ja kohtuus, se ei voi olla lakikaan”. Viljelijöillekin on taattava perustuslain suoja tilanteissa joissa viranomaistulkinnat ovat kohtuuttomia.

Jari Leppä
kansanedustaja (kesk.)
maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja

PENTTI VÄNSKÄ

Eläinten korvamerkkien putoaminen tukitarkastusta koskevan ajankohdan ilmoittamisen jälkeen on aiheuttanut maatiloilla kohtuuttomia tilanteita, Jari Leppä kirjoittaa. Viljelijän on jopa kannattanut lopettaa eläin tukimenetysten pelossa.

Lakia noudatettava

Hallituksen on toimittava perustuslain mukaan. Mitään kompromisseja ei ole. Hallitus tarvitsee eduskunnan 5/6 enemmistön perustuslain muuttamiseen. **Urho**

Matkat pannaan

Voisiko kieltää maanviljelijöiden kaikki ulkomaanmatkat tartuntatauteihin vedoten. **Entäs lemmikit?**

Tasa-arvoinen Suomi

Jälleen haja-asutusalueiden asukkaat saavat odotella sähköjään kauan. Eniten maksavat, vähiten palveluja. **Sähkötön**

Rajaton voima

Montako rinnakkaista 400 kV:n voimalinjaa voi lain mukaan vetää läpi kylien ja kuntien? Meillä jo kolmas tulossa. **Esko**

Kotimainen

Muistakaa Valtraa kaikille vaativat, että on myös lähes yhtä kotimainen auto on Uudenkaupungin Porsche Boxter. **Jallu**

Tukimiehet

Kari Häkämies on Sauli Niinistön luottomies. Jyri Häkämies on taasen Jyrki Kataisen luottomies ja ratkaisujen jyrkkä takapersoona. **Mot**

Vaihdetaan kohdetta

Miksi aina suuret päättäjät ”viisaudessaan” käyvät maanviljelijän kimppuun? Suurimpaan tuhoojaan eli lentoliikenteeseen ei kukaan uskalla koskea. Tehkää aloitus siitä. **AHK**

Yhdessä

Voi kun tulee aina paha mieli, kun saa vierestä kuunnella kuinka kaikki asiat ovat ja kuuluvat vain isännälle, vaikka yhdessä tehdään. **Surullinen puoliso**

Suomeen laki

Laki sallii voimayhtiöiden hakata sähkölinjat paljaaksi puista viiden metrin säteeltä linjasta. **Ei nimimerkkiä**

Dioksiinivaara

Eivätkö asiakkaat tajua eurooppalaisten maitotuotteiden vaarallisuutta dioksiinin takia. **Ei nimimerkkiä**

Konkelossa

Kiviniemi ja Tiilikainen ovat myrskyn jälkeisessä konkelossa. **Herätkää jo**

Tasapuolisuutta

Vain Väyrysen nimi ja puolue ei kelvannut presidentinvaalitentin ohjelmatietoihin. **Haloo**

Ei Paavo Väyrynen täydellinen ole. Kuitenkin ainoa, joka edes yrittäisi pitää huolta myös pienten kuntien, maaseudun ja Pohjois-Suomen hyvinvoinnista. **Ei nimimerkkiä**

Sari Essayah vuosisatojen ihme oikeasti kristitty presidentti. **Ei nimimerkkiä**

Onko havaintoja?

Miten yleinen on syntymänupo ay-vasikka? **Pallopää**

Törkeää

Melalla törkeitä eläkepäätöksiä. Kuusi vakavaa sairautta ja aina vain puolieläkettä tarjotaan. Odotetaan kuoleman korjaavan pois. Rahat kyllä sinne kelpaa. **6o v**

Kovat ajat

Apukka loppuu ja pedot syövät elukat. Paikallinen MTK ei puhu mitään. **Edunvalvoja**

Lauri Kontron kirjoitus päivän punkti Väyrynen vs. Haavisto on hyvä, pitäisi lähettää kaikkiin lehtiin. **Äänestäjä**

VIERASKOLUMNI

Luonnon armoilla

Janika, Pyry, Unto, Irene, Rafael, Martti, Asta, Sylvi, Veera, Lahja, Tapani, Hannu – kaikki viime vuosikymmenen aikana yhteiskunnassamme mittavaa tuhoa aiheuttaneita myrskyjä. Viimeisimmät aiheuttivat viikkojen mittaisia sähkökatkoksia sadoille tuhansille suomalaisille.

Tapani ja Hannu kävivät myös meidän mökillä. Itä-Suomessa olemme sähkökatkoksiin valitettavan tottuneita. Unto- (2002) ja Asta-myrskyjen (2010) hyökkäykset ovat edelleen tuoreessa muistissa ja niistä selviytymisestä on opittu.

Suomalainen pärjää kyllä ilman juoksevaa vettä ja sähköä kohtuullisen ajan. Tämä voi olla meille jopa hyväksi opiksi. Yhteisöllisyyttä tarvitaan, jotta ikäihmisten, vammaisten ja lapsiperheiden äkilliset tarpeet voidaan turvata. Tämä koettiin myös näiden myrskyjen aikana.

Usean päivän katkokset kuitenkin vaativat erikoisjärjestelyjä.

Suurin huoli myrskyistä syntyi, kun viestiyhteydet mykistyivät täysin. Päivärutiineja se ei välttämättä haittaa – lenkillä pääsee käymään ja ruokaa voi valmistaa pakastimesta pelastuneista tarvikkeista vaihtoehtoisesti vaikka kaasulla tai avotulella.

Hätkähdyttävää on, että todellista apua tarvittaessa puhelin- ja verkkoyhteydet olivat täysin poikki. Niiden tulisi olla itsestäänselvyys 2000-luvun hyvinvointiyhteiskunnassa ja maassa, jota pidetään yhtenä johtavista korkean teknologian tyyssijoista.

Myrskyt osoittivat myös tukiasemien varavoiman riittämättömyyden. Haja-asutusalueilla akkuvaraus riittää vain kolmeksi tunniksi eikä aggregaatteja ole riittävästi tukemaan verkon ylläpitoa. Tässä yrityksillä on parantamisen varaa.

Tuntuu ihmeelliseltä, että jo 90-luvulla Citymarkettimme varavoimat kestivät pitempään kuin nykyisten puhelinverkkojen antennien varavoimat. Myös maatilat ovat oma-aloitteisesti turvanneet omat toimintaedellytyksensä hankkimalla varavoimaa.

Kaikkein riskialttiimpia sähkönjakeluverkon osia ovat ilmassa kulkevat linjat. Näiden osuus koko verkostamme on noin 300 000 kilometriä.

Maakaapelointi sen sijaan on varmin, mutta samalla kallein sähkönjakeluverkon vaihtoehto. Sen osuus on vain vajaat 30 prosenttia kokonaisverkosta ja tästäkin suurin osa sijaitsee suurimmissa kaupungeissa. Koko maan kattava maakaapelointi vaatisi lähes 20 miljardin euron investoinnit.

Työ- ja elinkeinoministeriö kuulee lähiviikkojen aikana keskeisten sähköyhtiöiden ja Energiateollisuus ry:n kokemuksia myrskyvahingoista ja suunnitelmia varautumisen parantamiseksi.

Myös sähköyhtiöiden korvausvelvollisuuksia tarkastellaan ja tarvittaessa esitetään muutettavaksi, jotta yhtiöitä kannustettaisiin lisäämään toimitusvarmuutta, esimerkiksi maakaapelointia kiirehtimällä. Yhteiskuntavastuuta ei voi kantaa menemällä sieltä, missä aita on matalin.

Koetut myrskyt ovat osoittaneet tarpeen sähkönjakelun toimintavarmuuden lisäämiselle ja tiedotuksen parantamiselle. Toivottavasti nyt saadaan aikaan tarvittavia muutoksia, jotta voimme jatkossa kohdata vastaavat ilmiöt turvallisemmin mielin. Luonnonvoimia emme voi kahlita, mutta voimme varautua tulevaisuuteen.

LENITA TOIVAKKA
on kokoomuksen kansanedustaja.

lenita.toivakka@eduskunta.fi

VIIKON KYSYMYS

Oletko hakenut tai aikeissa hakea korvauksia myrskyjen aiheuttamista tuhoista?

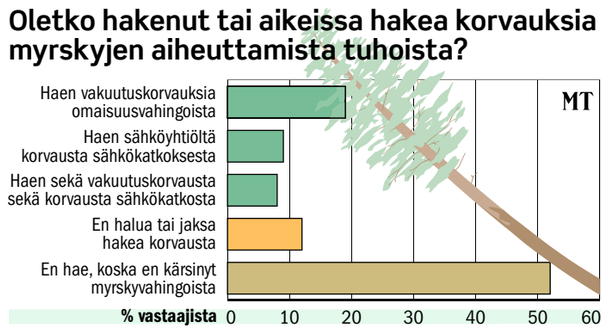

”Metsää kaatu ja sähköt oli pois”

Lähes viidennes viikon kysymykseen vastanneista aikoo hakea vakuutuskorvauksia omaisuusvahingoista.

Sähkökatkoista korvauksia aikoi hakea vajaa 10 prosenttia.

Aihe innosti kolmea vastaajaa kommentoimaan.

”Metsää kaatu ja sähköt oli pois 115 tuntia. Korvaushakemukset lähetetty”, ilmoittaa hoovee.

Pontus Pirkanmaalaisen mielestä 30 tunnin sähkökatko oli kohtuullinen.

”Sähköttömyydestä kärsittiin sittenkin vähän aikaa, vain 30 tuntia. Osa tutuista oli ilman sähköä päiväkausia. Puita kaatui reippaasti ja rakennuksiakin vaurioitui. Sähköyhtiöltä pitäisi saada korvausta, mutta en tiedä, pitääkö sitä hakea vai tuleeko hyvitys automaattisesti.”

Sähköyhtiöiden vakiokorvaukset sähkökatkoista tulevat automaattisesti, tiesi Onnellinen aggregaatin omistaja.

”Eikö Fortumilta pitäisi tulla automaattisesti korvauksia, niitä erikseen hakematta? Aggregaatti vei noin 600 litraa polttoainetta käytyään 3,5 vuorokautta tauotta, mutta vakuutuksen omavastuu taitaa olla 500 euroa, joten turha hakea, kun saantikin on epävarmaa. Onneksi ei tullut rakennus- tai konerikkoja.”

Nyt kysymme viranomaisista

Millaisia kokemuksia sinulla on eri viranomaisten valvonta- ja tarkastuskäynneistä? Kuunnellaanko kansalaista? Sujuuko yhteistyö vai toivoisitko parempaa palvelua?

Voit vastata ja kommentoida osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*.

HENRIK SCHÄFER

Maaseudun tyhjennystä yritetään vimmatusti

Muutama vuosi sitten kolmosen aamuteeveessä oli toimittaja Karhuvaaran haastateltavana professori, joka toi esille että kaikki kehäkolmosen ulkopuolella olevat työpaikat ovat helsinkiläisten verovaroin tuettuja ja ne pitäisi lopettaa.

Toimittaja Karhuvaarakin hieman ihmetteli kannanottoa kysyen, ovatko esimerkiksi Talvivaara ja Levi myös näihin lopetettaviin kuuluvia. Vastaus oli kyllä.

Nyt tämä ”tyhjennys” näyttää lähtevän liikkeelle poliitikkojen ja virkamiesten voimakkaalla tuella. Ympäristöministeri on hakemassa keinoja miten voisi lopettaa toiminnassa olevat kaivokset ja samalla estää uusien perustamisen. Dieselpolttoaineen hintaa on nostettu ja heti reilusti, jotta joukko- ja rahtiliikenne maaseudulle tulisi kannattamattomaksi. Tähän kun vielä lisätään valtiontalouden tarkastusviraston virkamiehen esitys työmatkavähennysten poistamisesta, niin ”tyhjennys” saa lisää vauhtia.

Onko niin, ettei maamme poliittisella johdolla ole halua ja kykyä puuttua tähän käsittämättömään eriarvoistamiseen? Vai onko meidän taloutemme todella niin tiukalla, että maaseutu on totaalisesti tyhjennettävä ja tehtävä siitä virkistysalue ulkomaalaisille omatoimimatkailijoille?

Jos näin on, niin alasajon voisi aloittaa kehäkolmosen sisäpuolella toimivien UPM:n, Outokummun, Partekin, Stora Enson, M-Realin, Metson, Rautaruukin, ja 20–30 muun pörssiyhtiön pääkonttoreiden lopettamisesta Helsingin alueelta.

Tai tarvittaisiinko edes pörssiäkään enää Helsingissä? Ehkä tämän jälkeen nuo näsäviisaat ymmärtäisivät millä oikeutuksella pääkonttoreiden väki työskentelee siellä Etelä-Suomessa.

Tapio Arola
Lappeenranta

Kuntauudistus on silmänkääntötemppu

Kataisen hallituksen suunnittelema kuntauudistus on kaksijakoinen, toisille se antaa ja toisilta se ottaa.

Suunnitelmassa vahva peruskunta muodostetaan vahvimman ympärille. Pelkistäen voimme sanoa, että raha keskittyy, julkiset palvelut keskittyvät, päätöksenteko keskittyy ja lopuksi keskittyvät myös kaupalliset palvelut.

Isänmaallisuuden nimissä maahamme ollaan kovalla kiireellä muodostamassa suurkuntia ja toisaalle sadoittain haamukyliä, joista palvelut ja asukkaat ovat joutuneet lähtemään. Näitä asukkaista tyhjennettyjä aavekyliä voi käydä ihastelemassa naapurissa, itärajan takana.

Haluammeko me suomalaiset tämän toteutuvan meilläkin? Minä en halua.

Kuntauudistus siis vahvistaa ”keskuskunnan” palveluja reuna-alueiden kustannuksella. Palvelut kyllä löytyvät omasta kunnasta, kuntien pääministeri sanoo, mutta monessa tapauksessa hyvin kaukaa. Silmänkääntötemppu?

Valtiovarainministeriön painelaskelmiin vedoten tämä kaikki on välttämätöntä. Onko? Vaikka koko Pohjois-Suomi olisi samaa kuntaa Joensuu–Oulu-akselia myöten, huoltosuhde ei alueilla muutu.

Mistäköhän johtuu, että 50–80-luvuilla rakennettua Suomea ei nyt pystytä ylläpitämään? Rahaa on enemmän kuin koskaan aikaisemmin, mutta julkinen sektori näivettyy ja keskittyy. Olisikohan verotuksella osuutta tässäkin asiassa? Veronkevennyspolitiikka aiheuttaa kestävyysvajeen!

Vesa Turpeinen
Taivalkoski

Hajautettua energiaa

Hannu Katajamäen vieraskolumni ”Periaatteista käytäntöön” (MT 9.1.) käsittelee hyvin keskeisiä asioita maaseudun tulevaisuuden näkökulmista, muun muassa hajautettua energiatuotantoa ja sen mahdollisuuksia Suomessa.

Katajamäki toteaa kolumnissaan, että hajautetut energiaratkaisut yleistyvät Suomessa liian hitaasti. Olemme menettämässä hajautettuihin energiajärjestelmiin perustuvan globaalin kilpailuedun. Ilman kotimarkkinoiden kokeilumahdollisuuksia on vaikea edetä maailmanmarkkinoille.

Kuitenkin tiedetään, että muun muassa aurinkoenergian hyödyntämiseen kehitettyjen paneelien tuotannossa olemme jo aika pitkällä.

Tarvitaan vain panostusten suuntaaminen paikallisenergiaratkaisujen edistämiseen suurten energiahankkeiden sijasta, joiden aika on jo todettu menneeksi muun muassa Japanin ydinonnettomuuden herätettyä Saksan ja monet muut maat luopumaan ydinvoimasta.

Metsäteollisuus on jo tehnyt ratkaisujaan eikä sen vuoksi pidä ajaa ydinenergiaratkaisuja kuin käärmettä pyssyyn!

Kuntauudistuksen perusteiksi kannattaisi miettiä näiden hajautettujen energiaratkaisujen edistämistä samalla kun mietitään miten lähiruokaa, Suomen luonnon monimuotoisuutta, ilmastonmuutoksen torjuntaa, metsätalouden uusiutumista ja ylipäätään maaseudun asuttuna pitämistä voitaisiin parhaiten edistää.

Matti Myllyniemi
Espoo

Uusi jätevesiongelma

Tämän myrskyn jälkeen ihmiset ostavat ainakin maaseudulla lisää aggregaatteja, pienelläkin sellaisella saadaan syväporakaivoista vettä (toimivat valovirralla).

Tämän jälkeen tulee uusi ongelma, kun maaseudullekin rakennetaan pitkiä jäteveden imupainepumppaamoja, jotka toimivat sähköllä. Sähkökatkon tultua vessaa ei voi käyttää edes kantovedellä.

Tumpelosta suunnittelusta esimerkkinä Turun Seudun Vesi Oy:n Virttaankankaan pumppaamo sammui myrskyn jälkeen, eikä minkäänlaiseen varajärjestelmään ollut varauduttu.

Onko näin? Toivon asiantuntijoiden kannanottoja tämän lehden sivulle.

Mauri Lehto
Naantali

Sähkölinjat kuntoon helposti

On jo muutama vuosi mennyt, kun sähköyhtiöt korjaavat satoa huonoissa merkeissä, maksavat kovia maksuja linjojen korjaamisista.

Sähköyhtiöiden tulokset ovat olleet hyviä ja palkkioita on maksettu – hyvä niin, sillä tulosta on tullut.

Mutta pitäisikö tulosten maksut sitoa myös asiakastyytyväisyyteen?

Ehdotan, että sähköyhtiöt lunastavat linjojen reunukset käypään hintaan (maapohja + sen tuotto). Sähköyhtiöt antavat valtuudet maan omistajille hoitaa (maksua vastaan) riskialttiit puut pois linjojen läheltä.

Uskoisin, että tämä helpottaisi sähkön jakamista ja olisi huomattavasti halvempi ratkaisu kuin kaapeleiden kaivaminen maahan.

Mikä vielä parasta, saataisiin sähkönjakelu pikaisesti kuntoon, kun ryhdytään ”tuumasta” toimeen!

Lare Lempiäinen
Ison-Majaveden rannalta

Lukijalta-osasto

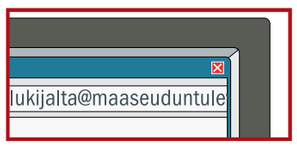

- Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.
- Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”. Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

Kirjoita napakasti

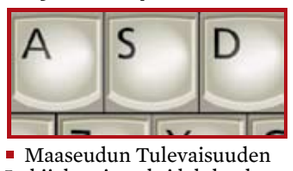

- Maaseudun Tulevaisuuden Lukijalta-sivu yksi lehden luetuimmista osastoista. Sivulla käydään vilkasta mielipiteidenvaihtoa monista tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista.
- Kaikkia tarjottuja kirjoituksia ei pystytä julkaisemaan. Uuden näkökulman löytäminen ja aiheen ajankohtaisuus johtavat useimmiten kirjoituksen julkaisuun. Samoin kirjoittajan esiintyminen omalla nimellään nimimerkin sijasta.
- Hyvä mielipidekirjoitus on tiivis ja napakka kannanotto MT:n lukijoille tärkeään aiheeseen. Se kannattaa rajata pituudeltaan alle 2 000 merkkiin.
- Tämän kirjoituksen pituus on 590 merkkiä.

Toimitus